

**Regularvm Vtrivsqve Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regula LVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](#)

refertur ad privilegia, et per consequens debet posse referri ad statuta & consuetudines. Facit etiam text. in c. licet causam. in principe probatio. inducere eo modo quod. c. j. Facit etiam gloss. in proœmio Clement. in princ. nam dum dicit tex. nulla iuris sanctio. gloss. in verbo iuris. dicit. humani positivi: sicut canonicum. vel civile. synodale vel municipale. naturale vel diuinum. & sic glos. sub nomine iuris comprehendit quodcumque. tam statuarium. quam alterius speciei. Præterea facit. nam iura mandant iudicari secundum statuta & consuetudines locorum. c. iij. de eo. qui mit. in posses. c. illa. xij. distinct. c. citatus. de rescrip. cum statuta & consuetudines sint iura: ut patet in definitione consuetudinis. per Bar. in l. de quibus. in princip. ff. de legib. & de statutis in l. omnes populi in princ. ff. de iust. & iure. ergo veniunt appellatione iuris. Hanc opinionem tenet Anto. de Butt. in c. quinta uallis. nu. 49. de iure. Paul. de Cast. in l. ius pluribus. nu. 3. de iust. & iure. & in l. prescriptione. num. 11. C. si contra ius vel utili. public. Ludouic. Roma. in l. post dotem nu. 43. ff. solu. matrimonio. & in consi. cclj. nu. 5. ita tenet Abb. in proœ. Clem. in princ. & in c. Cumana. nu. 11. de electio. & in c. cum venissent. nu. 4. de eo qui mit. in posses. & in c. licet causam. nu. 2. de proba. Præposi. in c. ius generale. j. distinct. nu. 8. Alexand. in d. l. post dotem. nume. 26. Felinus in d. c. ius generale. j. distinctio. in j. & ij. col. & in d. c. licet causa nu. 3. & in c. j. nu. j. de sponsal. Iaf. in l. omnes populi. in j. leff. nu. 3. & in ij. leffu. nu. 19. ff. de iust. & iur. & in l. prescriptione. num. 24. C. si contra ius vel utili. public. & in nu. 18. vbi in nu. 20. dicit istam esse communem opinionem Philip. Deci. in d. c. licet causam. nu. 20. Hanc etiam dicit communem Crot. in d. L. omnes populi in j. not. & ibi Bapti. de sanct. Seueri. in j. col. & Claud. de Seysel. in d. l. ius pluribus. num. 4. eandem opinionem tenet Rochus de Curte in rub. de consuetudine. in vj. quæst. nu. 50. licet aliqui Doctores. quos ipsi referant. teneant contrariam opinionem.

Hanc regulam ampliat uno modo. & limitat quinque modis Rochus de Curte in d. rub. de consuet. & d. nu. 50.

REGULA LVII.

ARBITRI sententia, etiam si sit iniqua, standum est. l. diem proferre. §. stare. ff. de arbit. & l. qualem. eod. titu.

2. Limita primo. quando sententia arbitri fuisset lata secundum voluntatem. & contra compromissum: nam tunc esset nulla. Per nota in c. dilecta de rescrip. & in c. Pisanis. de restit. spolia. & in l. non distinguemos in. §. de officio. ff. de arbitris. quia omnis potestas arbitrij. dependet a compromisso. in tantum. qd si esset compromissum de iure. & processum de facto. non teneret sententia. vt ibi facit. l. diligenter. ff. manda. cum aliis.

Secundo

D. Petri Duen.

Secundo fallit, si arbiter ferat sententiam præfatio, vel dolo aduersarij: nam tunc non valet nec ei standum est, sed ope exceptionis infringitur. Ita notabiliter tenet Spe, in tit. de arbitri, et arbitra, in §. excipitur, nu. 4, versi, item quod corruptus, per text. in l. iij. in §. & l. ita demum, ff. de arbitri, & in l. sed & si feruum, in §. sunt & alii eod. tit. & in c. 2. de arbitri, & in c. cum æternæ, de re iudic. lib. vi, & in c. accusatores, 3. q. 5. facit text. in l. nō distinguemus, in §. cum quidam, eod. titu.

Terrio fallit, quando ius est clarum, & sententia arbitri continet errorem expressum. Per notata in l. 2. C. quando prouoca. nō est nec in c. per tuas. de senten. excom. per Bart. & Alex. & Iaso. in l. cum prolatis, ff. de re iudic. Fel. in c. j. nu. 6. de re iudic. Moderni in l. qui Romæ, §. duo fratres, ff. de verb. obli. Anto. de But. in c. quintuallis, nu. 42. de iure iuri. Et intelligitur expresse, si in ipsa sententia: vt si pronuntiauit quod minor non potuit testari contra tex. in l. qua ætate, ff. de testam. nam si non est expressus error, non dicitur arbiter iudicasse contra ius commune, sed contra ius partis: vt in c. cum inter. de re iudic. facit text. & quod ibi notat. Bart. in l. u. cui bonus, ff. de verb. oblig. ita tenet Felin. in d. c. j. de re iudic. nu. 9.

Quam limitatione amplio procedere quando arbiter fert sententiam contra consuetudinem: nam sicut uon valet contra ius, ita neque contra consuetudinem: cum a pari procedant. Ita notatur in d. c. j. de re iudic. & per Bal. in l. ij. C. quan. prouo. non est nece. faciunt notata per eundem Bald. in rubric. de conces. re eti seu. & ita tenet Ange. Aret. in §. j. Instit. de offic. iud. de quo vltra eum ibi, & Felin. in d. c. j. de re iud. vide Doct. in d. l. cū prolatis, et in d. §. duo fratres.

Quam supra dictam regulam intelligo habere locum in arbitrio voluntario: secus est in arbitrio statuorio: nam ab eius sententia appellatur ex dispositione iuris. Ita tenet Bar. in l. fi. C. de iudi. p. qua opinione est glo. in c. a iudicibus, 2. q. 6. & in c. ab arbitris, de of. de leg. lib. 6. quarum opinio. vltra Barto. ibi sequuntur Salic. & Iaf. & Jacobi de sanc. Geo. in d. l. fi. C. de iudic. & ibi Are. qui dicit q. ista est verior & communis opin. Hanc opinio. tenet idē Bart. in l. j. in fi. ff. a quib. appella. non licet Iaf. in §. omnium nu. 11. instit. de actio. & ista est verissima opinio. licet contrarium teneat idem Barto. in prima constitu. C. nu. 4. quem sequitur Anto. de But. in d. c. quintuallis, nu. 33. & in c. cū dilectus de arb. Dominic. in d. c. ab arbitris.

R E G U L A L V I I I .

ARBITER sententiam non potest ferre de nocte. Hanc regulam probat text. in Auth. de iudicib. in §. fedebunt collat. v. j. dum dicit, quod v. sq; ad vesperas potest iudicium reddi. Ita tenet Bald. in l. in eos in fi. C. de appella. glo. in §. ij. institu. de ver. obl. ita concludit Roma. & Iaf. in l. in ore Romano. nu. 12. in fi. ff. de féri. dicentes, q. arbiter nisi ex causa necessitatis non potest dicere sententiā de nocte per l. si de meis, in fi. et l. si fériatis, secundum vñ intellex. fidei arbitri.